

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

F.D. Rooseveltsingel 21

Monumentnummer : GM140

Straat : F.D. Rooseveltsingel
Huisnummer : 21
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 EE

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2649

Naam object : ---
Bouwjaar : 1933
Architect : N. de Wolf
Bouwstijl : 'Nieuwe Haagse School'/interbellumarchitectuur
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 15-2-2013
Datum aanwijzing : 29-9-2015

Situering

De woning is gelegen aan de F.D. Rooseveltsingel aan de oostzijde van de historische binnenstad van Doesburg. Elke woning wordt van de straat gescheiden door een voortuin en een hekwerk langs het trottoir. Het hoogteverschil in de achtertuin richting de Looiersgracht verloopt geleidelijk.

Hoofdopzet

F.D. Rooseveltsingel 21 is de rechter hoekwoning in een rij van vier woningen van twee bouwlagen onder een schilddak op een rechthoekige plattegrond. Door het niveauverschil ter plaatse is de kelder aan de tuinzijde feitelijk een souterrain. De twee

hoekwoningen hebben de entree opzij, gecombineerd met een risaliet ter plaatse van het trappenhuis. De twee middelste woningen hebben de entree in de voorgevel.

Historie

De F.D. Rooseveltsingel heette voor WO II Looierswal en volgt het tracé van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd. Rond het midden van de 18^e eeuw waren aan de randen van de middeleeuwse stad diverse tuinen te vinden waaronder ook tussen de Zandbergstraat en de Looierswal. Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2^e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen in welke periode ook aan de Looierswal (Rooseveltsingel) de eerste huizen verschenen. De singel kwam tien jaar na de definitieve opheffing van de vesting in 1923 in gemeentelijk bezit en kon toen ook aan de veldzijde bebouwd worden.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis maakt deel uit van een rij die in 1933 is ontworpen door architect N. de Wolf en gebouwd als onderdeel van een bouwproject, geïnitieerd door de familie Garritsen (mondelinge mededeling eigenaar) en waartoe ook de huizen F.D. Rooseveltsingel 15, 17 en 19 behoren. Het huis is behoudens het vervangen van de voordeur en enkele meerruits ramen door vlak glas, sinds de oplevering niet noemenswaardig gewijzigd.

Exterieur

Het rijtje heeft zorgvuldig gemetselde, bakstenen gevels in Noords verband (kop-strek-strek-kop) met verdiepte lintvoegen en gelijkliggende stootvoegen. Het metselwerk heeft een trasraam (plint) van donkere bakstenen en donkere voegen die wordt afgesloten met een halfsteens rollaag. Het metselwerk tussen de begane grond en verdieping is voorzien van muurankers. Alle vensters hebben zwaar uitgevoerde grenen kozijnen en zijn voorzien van uitstekende, houten lekdorpels. Het metselwerk op de verdieping eindigt onder het forse dakoverstek. Ook de kozijnen op de verdieping sluiten aan de bovenzijde tegen het overstek aan. De hoekwoningen hebben de voordeur opzij onder een eenvoudig vormgegeven luifel in een twee bouwlagen hoge risaliet.

De symmetrische voorgevel wordt in drieën gedeeld door verticale stroken overhoeks gemetselde bakstenen tussen de woningen nummer 15 en 17 en tussen 19 en 21. De woningen 17 en 19 hebben een gekoppelde entreepartij die wordt benadrukt door middel van een luifel, een afwijkende vensterindeling op de eerste verdieping en een dakkapel. Tussen de achtvaks ingedeelde voordeuren (niet uit de bouwtijd) met glas in de bovenste vier vakken is een gekoppeld kozijn met kleine klapramen toegepast. De ramen hebben een diagonale roede. In het metselwerk tussen de voordeuren van de middelste woningen 17 en 19 is een zandsteen gevelsteen ingemetseld met opschrift: "A.G. [Anneke Garritsen] 19 17/6 33"

Boven de luifel zijn vier zesruits vensters aanwezig. De entree-travee wordt afgesloten met een brede houten dakkapel met plat dak en overstek. Links en rechts van de

centrale travee zijn op de begane grond twee drielichtvensters met bovenlicht aanwezig met op de verdieping drielichtvensters zonder bovenlichten en met zesruits draairamen. Op de hoeken van het blokje zijn overhoeks geplaatste vensters aangebracht met zesruits draairamen op de verdieping aan de kopse zijde.

De risaliet in deze zijde is wat lager zodat het zijdakvlak daar verder doorsteekt. De deuren worden geflankeerd door een smalle band hoog geplaatste kleine vensters met klaramen, die op de verdieping onder het dakoverstek wordt herhaald. De ramen hebben diagonaal geplaatste roeden.

Boven de risaliet is in het zijdakvlak een platte, houten dakkapel met overstek opgenomen.

De achtergevel heeft dezelfde architectonische opbouw en detaillering als de voorgevel. Het betonnen balkon achter de keuken is in 1999 naar achteren verlengd om tevens te dienen als carport.

Het pand heeft een over de gevels stekende schildkap met de nokrichting evenwijdig aan de straat met op de nok vijf decoratief gemetselde, bakstenen schoorstenen met dekplaat op ei-vormige hoeksteunen.

De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, opnieuw verbeterde Hollandse pannen.

Hekwerk voortuin. Tussen het trottoir en de tuin staat een houten hek uit de bouwtijd.

Interieur

Kelder: het pand is aan de achterzijde onderkelderd, de kelder is vanuit de vestibule toegankelijk via een paneeldeur en trap onder de opgang naar de verdieping. Aan de tuinzijde zorgen klaramen met diagonale roeden voor daglichttoetreding, een opgeklampte deur in het keldervertrek linksachter geeft toegang tot carport onder het balkon en de lager gelegen tuin. De kelder is onder de vestibule voorzien van een vlak, betonnen plafond, overigens is sprake van een enkelvoudig balkenplafond.

Begane grond: De indeling bestaat uit een hal rechts in de plattegrond met toilet en trappenhuis. Het toilet is voorzien van een gesloten paneeldeur. Bruynzeeldeuren geven toegang tot kamers en-suite en de keuken aan de achterzijde. Een voormalige kantoorruimte rechtsvoor is middels een doorbraak bij de woonkamer getrokken, de oude toegang dichtgemetseld. Een glasdeur geeft toegang tot een terras dat de breedte van de achterzijde beslaat, deze is met een deur ook toegankelijk vanuit de keuken. De kamers en-suite worden van elkaar gescheiden door middel van schuifdeuren die zijn voorzien van blank glas in roeden met een verdeling van 2x5 per deur. De oorspronkelijk aanwezige, fraaie geprofileerde inbouwkasten zijn in het verleden verwijderd. De voor- en achterkamer hebben sober vormgegeven witgeaderde, roodmarmeren schouwen. De zachtboardplafonds uit de bouwtijd zijn gemoderniseerd met gipsplaten. In de hal voert een steektrap met kwart boven naar de eerste verdieping. De leuning van de trap is gesloten met plaatmateriaal tussen de balusters en handlijst. De trappalen zijn op de koppen verbijzonderd met overhoeks geometrische profilering.

Eerste verdieping: de indeling bestaat uit een centrale overloop waarop de vlakke opdekdeuren van de badkamer en drie slaapkamers uitkomen. De overloop wordt verlicht door een laag drielicht venster met vast centraal raam met roedenverdeling in de vorm van een Andreaskruis, geflankeerd door twee klaramen met een diagonale roede. Tussen de twee rechter vertrekken zijn kasten ingebouwd. Alle vertrekken krijgen daglicht door draairamen uit de bouwtijd met historisch hang- en sluitwerk. Op de overloop voert na een twee treden hoog bordes een steektrap naar de zolder. De

leuning van de trap is gesloten met plaatmateriaal tussen de balusters en handlijst. De trappalen zijn op de koppen overhoeks geometrisch gedecoreerd.

Zolder. Op zolder is de kapconstructie door de aanwezige, recente kamerindeling deels in het zicht en bestaat uit een hangwerk van machinaal gezaagd grenen hout, dat gordingen opvangt. Kreupele spantbenen op sloffen vangen de spatkrachten op. Een gemetseld schoorsteenkanaal wordt door slapers ondersteund. De zolder wordt van daglicht voorzien door een dakkapel met twee enkelruits draairamen.

Bouwdossiers

- 10 mei 1932 : Plan voor het bouwen van vier woningen aan den Looierswal te Doesburg
- 4 juni 1999 : maken zonneterras achterzijde
- 9 maart 2004 : plaatsen dakraam achterzijde

Literatuur

- Haans, F.A.C., C.J.B.P. Frank, *Beschrijving F.D. Rooseveltsingel 21 Doesburg*, 3-10-1990 (adviesnr. 226)
- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 304

Waardering

Het pand dateert uit 1933 en is gaaf bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de ensemblewaarde en gaafheid van de architectuur, de ligging aan de straat met tuin en hekwerk uit de bouwperiode, de ruimtelijke indeling van het huis waarin het trappenhuis een prominente rol speelt en diverse onderdelen van de afwerking van het huis, zoals de trap, de behouden gebleven suite-wand en de schouwen, deuropeningen met architraaflijsten en de vensterpartijen met draairamen en beslag uit de bouwperiode.

Het woonhuis F.D. Rooseveltsingel 21 is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een huis deel uitmakend van een blok van vier woningen, daterend uit de dertiger jaren met invloeden van de Nieuwe Haagse School met benadrukte entreepartij en vanwege het gaaf behouden gebleven interieur.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de ensemblewaarde met de twee blokken F.D. Rooseveltsingel 3-9 en 11-13 en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden F.D. Rooseveltsingel 23 e.v., mede bepaald door de aanwezige voortuinen begrensd door hekwerken uit de bouwperiode.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een woning voor de gegoede middenklasse uit het begin van de jaren dertig van de twintigste eeuw en als onderdeel van een kleinschalige stadsontwikkeling als gevolg van het opheffen van de vestingstatus.